

Inhoud

Voorwoord door Anne Ligtenberg	7
Inleiding	11
Ten geleide door dr. Linda Kreger Silverman	13

DEEL EEN – Wat is dyslexie eigenlijk?

Hoofdstuk 1	Het verborgen talent	19
Hoofdstuk 2	Het leerprobleem	24
Hoofdstuk 3	De gevolgen van desoriëntatie	31
Hoofdstuk 4	Dyslexie in actie	37
Hoofdstuk 5	Dwangmatige oplossingen	45
Hoofdstuk 6	Problemen met lezen	49
Hoofdstuk 7	Problemen met spellen	55
Hoofdstuk 8	Problemen met rekenen	58
Hoofdstuk 9	Problemen met schrijven	62
Hoofdstuk 10	Aandacht richten: ADD en ADHD	68
Hoofdstuk 11	Onhandigheid	75
Hoofdstuk 12	Een echte oplossing	79

DEEL TWEE – Kleine P.P.D. – een theorie over de ontwikkeling van dyslexie

Hoofdstuk 13	Hoe dyslexie ontstaat	89
Hoofdstuk 14	Het twee jaar oude kind en het poesje	93
Hoofdstuk 15	Drie tot vijf jaar oud	96
Hoofdstuk 16	De eerste schooldag	99
Hoofdstuk 17	De probleemleeftijd	105

DEEL DRIE – De gave

Hoofdstuk 18	Inzicht in het talent	113
Hoofdstuk 19	Nieuwsgierigheid	120
Hoofdstuk 20	Creativiteit	123
Hoofdstuk 21	Meesterschap	127

DEEL VIER – Hoe er iets aan te doen

Hoofdstuk 22	Waar is het aan te zien?	133
Hoofdstuk 23	Symptomen van desoriëntatie	138
Hoofdstuk 24	Het mind's eye	143
Hoofdstuk 25	Toepassing van de Davis-procedures	149
Hoofdstuk 26	Beoordeling van het waarnemingsvermogen	155
Hoofdstuk 27	Ten goede gekeerd	165
Hoofdstuk 28	Loslaten en controleren	193
Hoofdstuk 29	Finetuning	199
Hoofdstuk 30	De Alignment procedure	206
Hoofdstuk 31	De energiemeter	216
Hoofdstuk 32	Coördinatie	222
Hoofdstuk 33	De grondbeginselen van de Symbol Mastery	224
Hoofdstuk 34	Beter lezen in drie stappen	236
Hoofdstuk 35	Symbol Mastery voor woorden	245
Hoofdstuk 36	Doorgaan met het proces	256
Literatuur		260
Verklarende woordenlijst		264
Adressen		269
Index		271

Voorwoord

door Anne Ligtenberg

Daar gaan we dan. Ik ga als dyslect een voorwoord schrijven voor een dik boek dat over dyslexie gaat.

Om te beginnen wil ik alle niet-dyslecten bedanken dat jullie dit boek, *De gave van Dyslexie*, van Ronald D. Davis lezen. Aan alle mensen met dyslexie wil ik dit zeggen: je mag er zo lang over doen en het boek zo vaak wegleggen als je wilt, maar geloof mij het is de moeite waard om te lezen. Dit boek kwam op mijn pad toen ik zelf bezig was met een boek over dyslexie. Ik wilde beeldend laten zien hoe mensen met dyslexie taal ervaren, zodat niet-dyslectici zich kunnen voorstellen wat er eigenlijk gebeurt.

Ik ben Anne Ligtenberg, ontwerper, en voornamelijk werkzaam binnen het sociale domein. Het doel van mijn werk is dat mensen elkaar beter begrijpen en dat ze meer inzicht krijgen in elkaars leefwereld. Waarom ik weet dat dit heel belangrijk is? Omdat ik dyslexie heb. Ik weet dat mensen informatie op verschillende manieren verwerken.

Net als waarschijnlijk velen van jullie, legde ik dyslexie uit als, ik lees langzaam en ik maak veel spelfouten. Natuurlijk is dit niet echt wat dyslexie is, het is een resultaat van het feit dat ik nooit op een voor mij goede manier met taal heb leren omgaan.

Ik vind het ingewikkeld om lineair te denken en losse

informatie te onthouden. Informatie die ik niet ergens aan kan koppelen, verdwijnt binnen de kortste keren uit mijn geheugen. Daarnaast heb ik altijd het gevoel dat mijn gedachten te snel gaan om in woorden om te kunnen zetten, waardoor ik mezelf altijd moet afremmen. En oh, wat was ik blij toen ik in dit boek las dat het heel vaak voorkomt dat mensen met dyslexie links en rechts door elkaar halen. Het was bijzonder om de lijst van desoriëntatiekenmerken te lezen. Veel van mijn eigenaardigheden stonden opeens in een boek.

Toen we ontdekten dat ik dyslexie heb is er eigenlijk nooit met mij stilgestaan wat dyslexie dan precies was. Meteen werd er op school overgegaan naar leren hoe ik beter woorden kon gaan oefenen en hoe ik sneller kon gaan lezen. Wat mij enorm geholpen heeft, is ontdekken waar de mogelijkheden liggen en niet alleen focussen op wat er fout gaat. Zonder dat ik het zelf doorhad, heb ik mezelf getraind in creatief en vindingrijk denken. Alle uren die ik heb lopen zwoegen, blijken nu eindelijk niet voor niks geweest te zijn. Net zoals topsporters elke dag uren achter elkaar trainen, ben ik dag in dag uit bezig geweest met alle manieren, die ik mezelf onbewust aangeleerd heb, om met taal te kunnen omgaan.

Nu ben ik, hoe gek het ook klinkt, blij met mijn dyslexie. Verbanden leggen is een automatisme geworden en beeldend praten gaat als vanzelf waardoor ik mensen makkelijk mee kan nemen in mijn verhalen. Zeker in mijn werk zijn deze kwaliteiten van onschatbare waarde. Je vindt mensen met dyslexie overal, maar je vindt ze vooral op plekken waar verschillende denk- en handelwijzen bij elkaar komen. Ze zijn op plekken waar mensen

flexibel moeten kunnen zijn en creatief moet kunnen worden nagedacht. Daar excelleren wij namelijk in.

Door dit boek hoop ik dat jullie allemaal meer grip krijgen op jullie desoriëntatie. Want mensen met dyslexie hebben geen probleem, we moeten alleen anders te werk gaan. Ron Davis beschrijft de inzichten die hij gekregen heeft door zijn eigen dyslexie te onderzoeken. Voor het schrijven van dit voorwoord heb ik zelf mogen ervaren dat je in de Davis Counseling leert met aandacht om te gaan met letters en woorden, met als gevolg dat ze vertrouwder aanvoelen en je minder snel vastloopt. Ik hoop ontzettend dat dit boek jullie handvatten geeft en dat het jullie stimuleert om met deze kennis aan de slag te gaan. Het boek lezen zorgt ervoor dat je de informatie begrijpt, maar er ook echt mee aan de slag gaan zorgt ervoor dat de kennis je ook echt eigen wordt en dat je het leert toepassen. Meer vertrouwen en inzicht krijgen in eigen kunnen is zoveel waard. Want je hoopt voor iedereen die problemen heeft met taal, dat ze dit om kunnen zetten in een gave.

Veel leesplezier.

ANNE LIGTENBERG

Inleiding

Een voorval uit mijn jeugd

De klok aan de muur van het klaslokaal gaat steeds langzamer tikken. Tik... tik... tik...

'Schiet in 's hemelsnaam op! Schiet alsjeblieft op! Vooruit, schiet alsjeblieft op!' De woorden worden heel zachtjes door de jongen gepreveld. Elke spier in zijn lichaam is gespannen. Zijn vingers trillen. Zijn dicht tegen elkaar geklemde knieën beven en raken de muren in de hoek van het lokaal. Hij schommelt langzaam heen en weer, maar zorgt ervoor dat de witte zakdoek – zijn 'brevet van onvermogen' – die als een vlag over zijn hoofd is gedrapeerd, netjes blijft zitten.

'Alsjeblieft!' fluistert hij opnieuw. Dan houdt hij even zijn adem in en vertrekt zijn gezicht. Maar het helpt niet. Niets helpt. Nu komt het: eerst een klein straaltje, dan de rest. Hij hoopt vurig dat het zo weinig is, dat er geen plas op de vloer ontstaat.

Hij buigt voorover en drukt zijn gezicht stevig de hoek in. Hij houdt zijn polsen voor zijn kruis, in de hoop de natte plek te camoufleren. Nu is hij blij dat hij niet tegelijk met de andere kinderen de school uit hoeft. Misschien zijn ze allemaal al weg als hij naar buiten gaat en zal niemand het zien, zal niemand hem pesten. Dit heeft hij op zijn minst al honderd keer gehoopt, maar misschien zal hij deze keer niet gepest worden met:

'Idioot.'

'Mafkees.'

'Moet je die gek zien.'

'Hij heeft weer in z'n broek gepist.'

Hij wordt opgeschrikt door de bel, die het einde van de schooldag aankondigt. In de hoek, te midden van het lawaai van de vertrekkende kinderen, blijft de jongen bewegingloos staan, in de hoop dat niemand zijn kant op kijkt. Kon hij zich maar onzichtbaar maken! Zolang het niet helemaal stil is in het klaslokaal, waagt hij het niet zich te bewegen of geluid te maken.

Naarmate het lawaai verstomt, begint de klok sneller te tikken. Tik... tik... tik!

Heel zachtjes fluistert de jongen iets wat eigenlijk alleen voor zijn eigen oren is bestemd.

'Wat zei je?' De harde stem dreunt vlak achter hem.

Als het nog niet was gebeurd, zou hij nu in zijn broek hebben geplast. Hij perst zichzelf zo stevig als hij maar kan in de hoek en probeert zich zo klein mogelijk te maken.

Een van de handen die hem in de hoek hebben gezet, pakt zijn schouder vast en draait hem om. 'Wat zei je?' wil de stem weten.

'Ik vroeg God, ervoor te zorgen dat ik niet meer in de hoek hoef te staan.'

Dat kindergebedje is de enige reden voor het ontstaan van dit boek.

Enkele beroemde personen met dyslexie

*Uitvinders en
wetenschappers*

*Alexander Graham Bell
Albert Einstein
Thomas Edison*

Kunstenaars

*Leonardo da Vinci
Walt Disney
Pablo Picasso
Vincent van Gogh*

*Militaire en politieke
strategen*

*Sir Winston Churchill
Generaal George Patton
John F. Kennedy
(president VS)*

Artiesten

*Whoopi Goldberg
Georgina Verbaan
Will Smith
Linda de Mol
Jochem Meijer*

Letterkundigen

*Hans Christian Andersen
W.B. Yeats*

Sporters

*Bruce Jenner (olympisch
kampioen tienkamp)
Jackie Stewart (autocoureur)
Dennis Bergkamp
Magic Johnson*

Industriëlen

*Henry Ford
Steve Jobs*

HOOFDSTUK 1

Het verborgen talent

Bij het horen van het woord *dyslexie* denken de meeste mensen alleen maar aan lees-, schrijf-, spel- en rekenproblemen die een kind op school heeft. Sommigen associëren het alleen maar met het omdraaien van woorden en letters en anderen alleen met traag leren. Bijna iedereen denkt dat het een soort leerhandicap is, maar de leerhandicap is slechts één kant van dyslexie.

Tijdens een gastoptreden in een praatprogramma op televisie, werd mij gevraagd naar de 'positieve' kanten van dyslexie. Als onderdeel van mijn antwoord noemde ik een tiental beroemde personen met dyslexie op. De presentatrice van het programma gaf toen als commentaar: 'Hoe is het mogelijk, dat al die mensen geniaal waren, ondanks het feit dat ze dyslexie hadden!'

Ze sloeg de plank helemaal mis. Want deze mensen waren niet geniaal *ondanks*, maar juist *dankzij* hun dyslexie.

Wie dyslexie heeft, hoeft nog niet meteen een genie te zijn, maar het is goed voor het zelfvertrouwen van alle personen met dyslexie te weten dat hun verstand op precies dezelfde manier werkt als dat van beroemde geniale

geesten. Bovendien is het voor hen belangrijk te weten dat het hebben van een probleem met lezen, schrijven, spellen of rekenen beslist niet wil zeggen dat ze dom of stom zijn. Dezelfde mentale functie die iemand tot een genie maakt, kan ook deze problemen doen ontstaan.

De mentale functie die dyslexie teweegbrengt, is een gave in de ware zin van het woord: een aangeboren vermogen, een talent. Het is iets bijzonders, wat in je voordeel kan werken.

Personen met dyslexie ontwikkelen niet allemaal dezelfde begaafdheden, maar ze hebben wel bepaalde mentale functies met elkaar gemeen:

1. Ze kunnen het vermogen van de hersenen benutten om waarnemingen te wijzigen en te creëren (de voorname bekwaamheid).
2. Ze zijn zich heel goed bewust van hun omgeving.
3. Ze zijn nieuwsgieriger dan de doorsnee mens.
4. Ze denken voornamelijk in beelden, in plaats van in woorden.
5. Ze zijn uitermate intuïtief en zeer sensitief.
6. Hun denken en waarnemen is multidimensionaal (ze maken gebruik van alle zintuigen).
7. Ze kunnen gedachten als realiteit ervaren.
8. Ze hebben een levendige verbeelding.

Deze acht basisbekwaamheden resulteren – mits ze niet werden onderdrukt of tenietgedaan door ouders of het onderwijssysteem – in twee kenmerkende eigenschappen: bovennormale intelligentie en buitengewone creatieve vermogens. Hieruit kan de ware gave van dyslexie voortkomen: virtuositeit.